

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHelsea 3-3878

NO. 193. — ŠTEV. 193

NEW YORK, WEDNESDAY, AUGUST 17, 1932. — SREDA, 17. AVGUSTA 1932

VOLUME XXXX. — LETNIK XXXX.

MAJNERJI PROTESTIRAJO PROTI SKRČENJU PLAČ

ŠTUDENTJE, KI SO HOTELI PREISKATI RAZMERE, SO BILI IZGNANI IZ MT. VERNON, ILL.

Nad tisoč pomožnih šerifov je bilo zapriseženih, da bodo stražili majne. — Štrajkarji dolže predsednika United Mine Workers izdajstva ter odločno odklanjajo njegovo vodstvo. — Majne so zabarikadirane s traktorji, tovornimi avtomobili in pošedelskimi stroji. — Studentom so zapretili z aretacijo.

MOUNT VERNON, Ill., 16. avgusta. — Sem je dospela skupina dijakov z raznih univerz Srednjega zapada. Njihov namen je bil preštudirati razmere v premogovnih poljih južnega Illinoisa. Hoteli so ostali vsega skupaj pet dni, nato pa sestaviti natančno poročilo o življenju majnerjev v stavkovnem okrožju. Mudili so se pa samo pet minut, narkar so morali oditi.

Serif Franklin okraja, Browning Robinson, jim je namreč naročil, naj takoj odidejo, češ, da bodo v nasprotnem slučaju aretirani.

— Mi ne potrebujemo tukaj nobene agitacije, — je rekel šerif.

Ko se bodo študentje vračali proti Chicagu, se jim bo nudila prilika marsikaj videti.

Pred Dixie premogovnikom bodo videli težko oborožene miličarje, ki so vsak hip pripravljeni streljati na unijske majnerje, katerim stavkokazi odjedajo kruh.

V okolici vsakega premogorova bodo videli organizirane premogarje, ki se odločno bore proti novi pogodbi, katera določa, da bodo dobili vbošč le po pet dolarjev na dan.

Vseposod bodo videli vrste piketov in stradojoče majnerje, ki skušajo preprečiti stavkokazom vstop v rov.

Premogovni baroni se izgovarjajo da pet dolarjev na dan popolnoma zadostuje, toda pomisliti je treba, da je majner zaposlen komaj po en dan ali dva dni v tednu.

Illinois Coal Operators Association je danes sporočila, da obratuje v državi dvaindvajset premogovnikov.

TAYLORVILLE, Ill., 16. avgusta. — Christian okraj je podoben oboroženemu taboru. Šerif Chas. Wieneke je zaprisegel 1500 pomožnih čuvajev, ki so zastražili vse ceste, ki vodijo do majn, da preprečijo napovedan prihod protestujočih majnerjev v Taylorville.

Stavka je vpriporjena v protest proti pogodbi, katero so sklenili zastopniki unijskih majnerjev z lastniki rovo in po kateri je znižana dnevna plača majnerjev za \$1.70 na dan. S to demonstracijo hočejo stavkarji pregovoriti 2600 majnerjev v Taylorville, da puste delo. S tem skušajo stavko proti izdajstvu svojih unijskih uradnikov razširiti na celo državo.

Serif je izjavil, da v rudnikih svojega okraja ne bo trpel nobenih nemirov, ker so se tamošnji rudarji izrazili, da so zadovoljni z novo plačilno lestvico.

Po drugih krajih države so stavkarji postavili pred majne močne straže, da bi zadrževale od dela one, ki so pri volji delati za znižano plačo.

Stavkarji javno dolže predsednika United Mine Workers Lewisa in predsednika illinojskega distrikta Johna H. Walkerja izdajstva ter njih vodstvo odločno odklanjajo.

TAYLORVILLE, Ill., 16. avgusta. — Mesto, ki šteje okoli 8000 prebivalcev, izgleda, kot bi bilo v vojnem stanju. Vseposod je videti barikade. Vsakdo z napetostjo pričakuje, kdaj se bodo pri-

Nemški komunisti prete s splošno stavko

KONVENCIJA LIBERTY PARTY

“Modrosrajčniki” dospeli v St. Louis. — Na potu so prenočevali kraj ceste. — 1500 jih je šlo skozi Columbus. — Mesto bo mogoče preprečiti konvencijo.

St. Louis, Mo., 16. avgusta. — V modrih srajcah in z vojaškimi čepicami je prišla prednja straža pričakovanih 25,000 delegatov na konvencijo Jobless Liberty stranke.

Nekateri med njimi so se pripeljali v svojih avtomobilih, drugi pa so prišli iz Pittsburgha in etlo iz daljnega zapada iz Californije peš. Do sedaj je dospelo okoli 50 delegatov.

Sodnija pa bo najbrže posegla vmes, kajti zdravstvena oblast bo skušala preprečiti konvencijo.

Državni zdravniški komisar dr. James Stewart je prišel, da preišče prostor ob jezeru Creve Coeur, ako odgovarjajo vse doseđanje priprave zdravstvenim zahtevam.

Ako zdravniški komisar razglaša, da zdravstvenim zahtevam ni ustrezno, bo sodišče prepovedalo nameravano konvencijo, ki je določena za dva dni.

Columbus, O., 16. avgusta. — Armada “modrosrajčnikov”, med katerimi so možje, žene in otroci, se je peljala skozi mesto na poti v St. Louis, kjer nameravajo na konvenciji Jobless Liberty stranke imenovati pittsburgskega župnika James R. Coxa za predsedniškega kandidata.

Župnik Cox, ki se je trudil več mesecev, kako bi odpravil brezposelnost in ki sedaj vodi brezposelne na konvencijo, je ustavil svoje pristaše toliko časa, da je opravil sv. mašo v katoliški cerkvi. Cerkev je bila polna modrih srajc.

Povečini so mladi ljudje, ki se vzorno obnašajo.

Skupina je prenočila izven mesta v cesti. Zjutraj so naglo pospravili svoje taborišče in se odpravili proti St. Louisu. Na potu se jim je pridružilo več veterenov, ki so bili pregnani iz Washingtona in so bili na poti na svoje domove.

kazali stavkujoči majnerji, ki so obljubili, da bodo prikorakali iz Springfielda in južnega dela države Illinois.

Stražniki, ki so oboroženi s strojnimi puškami, revolverji in poljskim orodjem stražijo vse ceste, ki peljejo v mesto.

Za barikado traktorjev, tovornih avtomobilov in poljedelskih strojev, so štiri velike majne Peabody Coal Company kopale premog v polnem obsegu. Nad 2000 majnerjev je bilo v rovih — 2000 kopačev premoga, katere hočejo stavkarji pridobiti zase proti novi plači po \$5 na dan.

Toda od nikoder ni prišlo nobeno poročilo, da prihajajo stavkarji proti Taylorville. V Springfieldu so piketi stali pred vsako majno. Noben majner ni šel v jamo.

Neko poročilo pravi, da je 10,000 majnerjev sklenilo, da toliko časa ne gredo delat, dokler njihovi voditelji za bodoče ne določijo druge taktike.

NAJPODLEJŠE SLEPARSTVO

Uslužbenec v posredovalnici za de'lo je prevaril brezposelne za znatno svoto. — Pod napačno obljubo je prejel denar.

Najbrezvestnejši in najpodlejši goljuf je pač Sydney Hirsch, ki je bil kot uradnik zaposlen pri Efficiency Employment Bureau na 1151—6th Ave., v New Yorku.

Ogoljufal je petdeset najrevnejših med revnimi, ki so mu zaupali svoj zadnji dolar, katerega so si ga mogoče še izposodili, z obljubo, da jim bo preskrbel dobro službo.

Kot uslužbenec posredovalnice si je napisal imena in naslove kakih petdeset brezposelnih, ki so prišli v urad vprašati za delo. V soboto in nedeljo, ko je bil urad zaprt, je Hirsch obiskal delavce, ki so iskali službe, na njihovih stanovanjih in jim je obljubil takojšnje delo proti plačilu \$5 do \$25. Vsakemu je dal tudi na listku naslov, kam naj gre v ponedeljek delat. Na ta način je dobil Hirsch okoli \$500.

Nobeden pa v ponedeljek ni dobil dela na danem naslovu. Delavci so prišli v urad. Tam pa je bilo presenečenje še večje, kajti Hirscha ni bilo v uradu. Tudi poslovođkinja Miss Hannah Cohn je rekla, da ne ve, kje bi bil Hirsch, da ji ni niti najmanj znano, kaj je delal in da kar je naredil, da je bilo brez njene vednosti.

Prišlo je do ostrih preprirov in ogoljufani delavci so zagrozili, da razbijejo urad. (Naglo poklicana policija je preprečila nadaljne nemire. Ogoljufani so od lastnice posredovalne pisarne zahtevali denar nazaj. Toda Cohnova je to zahtevo odločno zavrnila. Ker se čuti pri tem nedolžno, je zahtevala preiskavo delavskega komisarja Geraghtyja. Toda ogoljufani delavci so bili drugega mnenja. Ker je posredovalnica položila \$1000 jamščine, so delavci zahtevali, da se jim njih denar vrne iz tega sklada.

BREZPOSELNI V ITALIJI

Rim, Italija, 16. avgusta. — 31. julija je bilo v Italiji 932.291 ljudi brez dela. 30. junija jih je bilo samo 905.097.

ŽENSKE SO SE PRIDRUŽILE FARMERJEM

Ženske stražijo ceste. — Mleko zlivajo v jarke, toda potrebnim ga dajo brezplačno. — Nobe ne pšenice več!

Sioux City, Iowa, 16. avgusta. — Prvi strel v farmerski stavki je bil izstreljen na sargenta Bluffa, ko je hotel nek farmer voziti preko farmerskih piketov mleko v Sioux City.

O streljanju je bil obveščen šerif John A. Davenport. Ceste, ki vodijo v mesto, piketira nad 1500 farmerjev, ki so odločni v tem, da preprečijo dovoz mleka in živali v mesto.

Prevoz s tovornimi avtomobili je ustavljen. Skladišča za živež in tržišča naznanjajo, da se je dovažanje zelo skrčilo. Piketi ne dovolijo nobenemu avtomobilu z živežem v mesto; samo mleko smejo voziti le avtomobili ki razdeljujejo mleko brezplačno med reveže.

Žene korakajo v vrstah s svojimi možmi. Nekatero ženo se vozijo v avtomobilih po cestah in zadružujejo ter vstavljajo vozniške raznih mlekarov.

Ko je šerif Davenport slišal o streljanju, je poslal nove deputije, da vozijo avtomobile v mesto. Nek farmer je po telefonu sporočil šerifu, da je bil njegov sin obstreljen in da se je vrnil domov z zalogo mleka.

Dovoz živih s severa v Sioux City je bil popolnoma vstavljen.

Stavkarji v Merville in Correctionville zatrjujejo, da si poslani nazaj nad dvajset tovornih avtomobilov s koboši, ki so bile namenjene za Sioux City. V Kingsley so farmerji razlili po cesti sto galon mleka in so pregovorili mlekarne istega okraja, da so zaprle svoja vrata.

Ker je dovoz mleka iz okolice vstavljen za 90 odstotkov, so prodajalci mleka uredili, da dobivajo po železnici mleko iz Omaha, Neb.

Farmerji so samo v enem dnevu med reveže brezplačno razdelili 32000 galon mleka. Ravno tako tudi skrbje, da dobivajo mleko in surovo maslo bolnišnice.

V svoji stavki zahtevajo \$1.17 za sto funtov mleka.

Po drugih krajih države Iowa zadržujejo farmerji pšenice, mleko in druge poljske pridelke ter jih ne marajo voziti na trg in upajo, da bodo na ta način dosegli višjo ceno svojim pridelkom. Z drugih krajev ni nikakih poročil o kakem nasilju.

Dovažanje prašičev v Sioux County je padlo na polovico.

Bismarck, N. D., 16. avgusta. — V državi North Dakota je pričelo več tisoč organiziranih farmerjev s stavko, da ne bodo prodajali žita, dokler ne dobe za bušel pšenice \$1. Organizator farmerjev Dell N. Willis pričakuje od te stavke velik uspeh za farmerje, kajti, kot trdi, so obljubili svojo pomoč tudi farmerji v državah: South in North Dakota, Montana, Montana, Minnesota, Washington, Oregon, Kansas, Idaho, Texas, Oklahoma in Nebraska.

DEMONSTRACIJE PROTI PAPENOV VLADI SO BILE PREPREČENE

BERLIN, Nemčija, 16. avgusta. — Policija je danes preprečila komunistične demonstracije, ki so bile naperjene proti vladi von Papena. Petdeset demonstrantov je bilo aretiranih. Protivladne sile so se po raznih delih mesta pripravljale na protestne demonstracije. Kakorhitro so se pričele, se je pojavila policija in s krepelci razgnala demonstrante.

Berlin, Nemčija, 16. avgusta. — Voditelji komunistične stranke nameravajo preglasiti generalni štrajk v namenu, da prisilijo Papenovo vlado, da kaj ukrene za pomoč nezaposlenim.

Komunistični voditelj Ernest Thaelman je izdal poziv, v katerem pravi:

— Da preskrbimo kruh širokim plastem nemškega naroda, moramo uvesti odločno ofenzivo proti vladi in narodnim socialistom.

Monakovo, Nemčija, 16. avgusta. — Voditelj nemških narodnih socialistov, Adolf Hitler, je rekel danes, da vodi delovanje sedanjega vlade pod načelstvom kancelerja von Papena naravnost v propast.

Narodni socialisti bodo vztrajali v svoji opoziciji proti vladi.

Ker Hindenburg ni hotel poveriti Hitlerju popolne izvršilne oblasti v vladi, se je prijateljstvo med Hitlerjem in obrambnim ministrom generalom Schleicherjem zelo ohladilo.

Koelnische Zeitung pravi: Ako bi se Hitlerju posrečilo dobiti v roko vladne vajeti, bi bil Schleicher prvi, ki bi zletel.

PARAGUAY JE ZA MIR

Asuncion, Paraguay, 16. avgusta. — Država Paraguay je pripravljena storiti vse, kar je v njeni moči, da prepreči vojno z Bolivijo, toda je odločna v svojem sklepu, da brani svojo neodvisnost, ako ni mogoča mirna poravnava.

Tako se je izrazil Eusebio Ayala, ki je bil zaprisežen kot novi predsednik Paraguaya.

Novi predsednik je tudi izjavil, da se Paraguay oborožuje, ker kaže Bolivija napadalne namene.

LINDBERGH JE DOBIL SINA

Englewood, N. J., 16. avgusta. Mrs. Charles Anne Lindbergh je na domu svoje matere Mrs. D. W. Morrow o pol osmih zjutraj povila moško dete.

Pred malo več kot dvema letoma je bil v isti sobi rojen prvi Lindberghov sin, ki je bil odveden in umorjen pred petimi meseci in šestnajstimi dnevi. 12. maja je bilo najdeno njegovo mrtvo truplo v grmovju blizu Lindberghovega doma.

Mrs. Lindbergh je sedaj stara 26 let, Lindbergh pa 30 let.

AMERIŠKA LEGIJA SE ZAV ZEMA ZA BONUS

Washington, D. C., 16. avgusta. Na narodni konvenciji Ameriške Legije, ki se bo vršila v Portland, Oregon, od 13. do 15. septembra, bo brez dvoma sprejeta resolucija, naj vlada takoj izplača vojnim veteranom bonus.

KONEC KRIZE NA KITAJSKEM

Nanking je sprejel odstop maršala Čang Hsueh-lianga. — Čjang Kaj-šekov vpliv raste. Boji s komunisti.

Nanking, Kitajska, 16. avgusta. Kitaj-ka politična kriza je bila rešena s tem, da je osrednji izvrševalni odbor kuomintang, ki sestoji iz starejših državnikov narodne stranke, sprejel odstop maršala Čang Hsueh-lianga, ki je bil mirovni komisar v pokrajini Peipinga.

Izvrševalni odbor je odpravil to mesto komisarja ter je postavil vojaško komisijo osemnajstih članov, ki bodo po navodilih nankingške vlade odgovorni za vlado v pokrajini Peipinga. To oblast je do sedaj imel v svojih rokah samo Čang Hsueh-liang.

Nova komisija vključuje člane, ki so vdani Čang Hsueh-liangu in Čang Kaj-Šeku, ki je v resnici vrhovni poveljnik kitajske armade. Vsed tega dejstva prevladuje mnenje, da bo odstopiški maršal pri vsem tem, da se je odpovedal svojemu mestu, ostal še vedno v zvezi z Čang Kaj-Šekom.

Politični opazovalci so mnenja, da je Čang Kaj-Šek v svoji borbi s prejšnjim predsednikom izvrševalnega odbora, Wang Čang-wei za nadvlado v nankingški vladi dosegel svoj namen.

Kitajski politiki zatrjujejo, da se Wang nahaja v položaju, da ne bo več zavzemal mesta kot predsednik izvrševalnega odbora. Mogoče pa se bo vrnil v Nanking in bo dobil kako važno mesto v različnih odborih kuomintang.

Čang Kaj-Šek bo najbrže imenovan za predsednika nove severokitajske vojaške komisije, vsled česar bo položaj v severni Kitajski z ozirom na Mandžurijo najbrže ostal neizpremenjen.

Hankow, Kitajska, 16. avgusta. V Šansi so bili vroči boji med komunističnimi tolpmi in provincialnimi četami. Mesto je bilo zelo razburjeno in iz japonskih virov prihaja poročilo, da je bil japonski konzulat opljenjen.

DVIGNJENJE ZLATA

Plymouth, Anglija, 16. avgusta. — Italijanska dvigalna ladja Artiglio II. je prišla v Plymouth in pripeljala s seboj \$696,000 vrednega zlata, katerega so potapljači dvignili iz potopljene ladje “Egypt”.

Naročite na “Glas Naroda” — največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

"Glas Naroda"

Owned and Published by SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY (A Corporation)

Frank Sinker, President U. Smedek, Treas.

Place of business of the corporation and addresses of above officers: 215 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA" (Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Table with subscription rates: Na celo leto valja list za Ameriko, Za New York za celo leto \$7.00, in Kanado \$6.00, Za pol leta \$3.50, Na pol leta \$3.00, Za inozemstvo za celo leto \$7.00, Na četrt leta \$1.50, Za pol leta \$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenem nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovno pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 215 W. 18th Street, New York, N. Y. Telephone: CHelsea 2-3878

HITLER IN HINDENBURG

Hindenburg je precej vztrajen mož, in Nemčija je lahko zadovoljna, da ji predseduje v teh težkih časih.

Fašizem, ki se je močno razširil po vsem svetu, je dobil veliko oporo tudi v nemških narodnih socialistih, katerim poveljuje Hitler. Hitlerjev cilj je pa zavladati Nemčiji.

Pri zadnjih volitvah so dobili fašisti (narodni socialisti) nepričakovano veliko število glasov.

To dejstvo je navdalo Hitlerja s takim pogumom oziroma predrznostjo, da je zahteval od Hindenburga, naj ga imenuje za državnega kanclerja.

V odgovor je pa dobil odločen: — Ne!

Hindenburg se je vedno zavzemal za nadstrankarsko vlado ter ni pri izbiri ministrov gledal na njihovo politično prepričanje, pač pa na njihove zmožnosti. Vsled tega ne bo nikdar dopustil, da bi vladali Nemčiji izključno narodni socialisti, dasi so dobili pri zadnjih državnozbornskih volitvah nad trinajst milijonov glasov.

Politični opazovalci so mnenja, da še vedno obstoji možnost koalicije narodnih socialistov in centruma. V tej koaliciji bi seveda imeli narodni socialisti vezane roke.

Položaj je vsekakor brezupen in bolj zapleten kot je bil kdaj prej.

Kaj, če bodo Hitlerjevi pristaši vztrajali, da se ne bodo združili z nobeno drugo stranko?

V državnem zboru bo vsega skupaj 607 poslancev, med njimi 230 Hitlerjevih pristašev. Sami ne bodo mogli uveljaviti nobenega sklepa.

Kaj tedaj? Ali naj predsednik razpusti državni zbor in razpiše nove volitve? To je izključeno, kajti ustava izrečno določa, da državnega zbora ni mogoče dvakrat razpustiti iz istega vzroka.

Ali naj se ponove razmere, ki so bile pod Brueningom? To je isto tako izključeno, kajti stranke centruma, ki so bile največja Brueningova opora, so se več ali manj razbile.

Kam naj se obrne Nemčija, če se bo parlamentarizem popolnoma izjalovil?

Hindenburg je zadržno prepričan, da bo povedel Nemčijo tudi iz te zagate če ne drugače, pa s pomočjo diktature.

Vse kaže, da je Hitlerjeva slava dospela do viška in da je negova zvezda začela ugašati.

Ugasnila bi pa še prej, če se mu posreči za nekaj tednov prevzeti vajeti nemške vlade.

ČE NAMERAVATE TO POLETJE OBISKATI DOMOVINO?

Pišite nam takoj bo brezplačna navodila in zagotavljamo vam, da boste po ceni ter udobno potovali.

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU 216 West 18 Street New York, N. Y.

Dopisi.

Pittsburgh, Pa.

14. redna konvencija J. S. K. J., ki se je vršila v Indianapolisu od 25. julija pa do 2. avgusta, je končana. Kot sem čital po časopisih, je bila ta konvencija velikega pomena za bodočnost naše organizacije. Bili so možje, ki so gledali v daljno bodočnost.

Na tej konvenciji je bil tudi moj sin kot delegat od društva 196 Pittsburger. Hvala članom tega društva, ker so ga izvolili za delegata, kakor tudi slavni kon-

14. redna konvencija J. S. K. J., ki se je vršila v Indianapolisu od 25. julija pa do 2. avgusta, je končana. Kot sem čital po časopisih, je bila ta konvencija velikega pomena za bodočnost naše organizacije. Bili so možje, ki so gledali v daljno bodočnost.

Na tej konvenciji je bil tudi moj sin kot delegat od društva 196 Pittsburger. Hvala članom tega društva, ker so ga izvolili za delegata, kakor tudi slavni kon-

Iz Slovenije.

Krvav konec ljubezenske zablode.

V vasi Podgorju blizu Gornje Radgone se je 31. julija odigrala strašna zaloigra, ki je zaključila čudno ljubezensko zvezo med 45. letnim polirjem Ivanom Peršakom in 22-letno posestnikovo hčerko Asto Rusovo. Ivan Peršak je bil zaposlen pri tiskarni, ki je gradila tukajšnju carinarnico in v soboto 30. julija zaključila svoje delo. Prej pa je bil Peršak zaposlen pri stavbinski tvrdki Nassimbeni iz Maribora, ki je izvrševala neka regulacijska dela na Muri in se je moč že leta 1930 pri svojem poslu v gornjem delu Apačke kotline spoznal z Asto Rusovo, ki je živela s svojim bratom Martinom na manjšem posestvu v Podgorju. Kar naenkrat je prišlo do ljubezenskih odnosov med zrelim možem in vaško mladenko. Nekoj Peršak preganjal v Podgorju izpod Astinega okna nekega vasevalca, kmalu potem pa se je z Asto tako dobro sporazumel, da se je nastanil v njeni hiši.

Ivan Peršak je bil poročen že dvakrat. Prva žena mu je umrla, od druge pa se je sam ločil in zapustil hčerko, ki bo zdaj stara že blizu 20 let. Mladi izvoljenki Asti je ves čas obetal, da jo bo poročil, in izdajal se je za vdovca. Kazal ji je mrtvaški list svoje prve žene. — o drugi, ki živi s hčerko neke v mariborski okolici, pa je močlal. Asta Rusova mu je popolnoma zaupala ter čakala na obljubljeno poroko. Ko si je pri nekem mizarju v Gornji Radgoni naročila že pohištvo, je njen brat Martin zvedel v Mariboru, da je Peršak oženjen in da ima tudi odraslo hčerko.

Po tej novici in po prigovarjanju svojega brata je hotela Asta takoj prekiniti s Peršakom vse zveze. Odpovedala mu je stanovanje in hrano ter zahtevala, da ji vse to plača, poleg tega pa še povrne 8000 Din, ki jih je zase porabil od okrog 20.000 Din, ki jih je imela kot svoj prihranek vložene v nekem denarnem zavodu.

Razočarano in ogorčeno mladenko je Peršak sprva nekako prepričal, da ni vse tako, kakor se je govorilo po Mariboru; priznal ji je sicer, da ji je zatajil in prikrikl precejšnje razdobje svoje življenja, pri tem pa ji je prepričevalno zatrjeval, da se bo dal vse poravnati in da se bosta združila e življenju, kakor je nameraval že od začetka. Večkrat se je na skrivaj, da ne bi vedeli brat in drugi, sestajal z Asto. Ko pa so pri dekletu prevladali spet vplivi rodbine, je prišla zadeva pred sodišče, kjer je Peršak obljubil, da bo v obrokih odplačeval, kar je dolžan Rusovi hiši za stan in prehrano. Tudi po tej poravnavi sta se še večkrat skrivaj sestajala Peršak in Asta. Ker Peršak svoje obljube o odplačevanju v obrokih ni v redu izpolnjeval, je Asta vložila proti njemu ponovno tožbo, kar je Peršaka tako razburilo, da je pred kakimi 14 dnevi Martinu Rusu, prozil celo z orožjem. Od tega časa je brat še bolj pazil na sestro in Peršak se menda z njo od tedaj ni več sestajal.

Ko so bila v soboto 30. julija končana dela pri zgradbi carinarnice, Peršak ni odptoval z drugimi delavci, temveč je prišel v nedeljo 31. julija v Podgorje. Od ljudi, ki so šli k maši v Apače, je slišal, da je Asta namenjena na izlet s kolesom v Prekmurje. Skril se je blizu hiše in čakal. Ko se je Asta pojavila, je skočil proti njej, ona pa je utekla v svojo sobo. Skozi okno je za njo streljal ter jo lažje ranil na glavi. Potem je teklo deklo preko dvorišča, on pa je to opazil in streljal za njo. Ra-

veniji, ki ga je imenovala za II. tajnika v glavnem uradu z veliko večino glasov. Službo nastopi z 15. avgustom.

Najlepša zahvala za to uslugo, mislim, pa gre M. Anton Zbašnjaku, glavnemu tajniku, ker je mogoče videl, da more ž njim sodelovati.

Najnikdo tudi ne kritizira, ako imenujem glavnega tajnika sobrata in prijatelja Anton Zbašnjaka, da je bil proti malenkostni opoziciji zopet izvoljen tajnikom. Čestitam mu!

Poslovilni večer smo imeli 12. t. m., ko je moj sin Louis odpotoval v glavni urad J. S. K. J. Hvala vsem, ki ste nas obiskali omenjeni večer na mojem domu. Navzoči so bili sledeči: Mr. Sneler, Mr. Pogačar, Mr. Bačkovec, Mr. Jurgel, Mr. Sover, uradniki štev. 26 J. S. K. J. Dalje hvala Mr. Ig. Podvasniku kot stoloravnatelju za poslovilne govore. Hvala mojim sorodnikom: družini Veselič, družini Bobrery (?), družini Bizjak, družini F. S. Lokar, družini Miller, ter vsem, katerim imena ne vem.

Pozdrav vsem Slovincem in Slovenkam po širni Ameriki, Glas Narodu pa želim veliko naročnikov. Louis Kompare, Sr.

njena mladenka je tekla v hišo soseda Rožmana ter planila skozi najbližja vrata v kuhinjo. Peršak je ves besen z revolverjem v roki po Rusovi hiši iskal Astinega brata Martina, potem pa je krenil v Rožmanovo hišo, kjer so pred njim domačini, zbrani v kuhinji okrog na tleh leže, krvaveče in napol nezavestne Aste, zaradi njegovih groženj zbežali, on pa je na ležajočo z vzklikom: "Asta, ist jetzo so rechi?" (Asta, ali je sedaj prav tako?) oddal še dva strela, potem pa se vrgel preko nje, jo objel okrog vratu ter si pogljal zadnjo kroglo iz svojega samokresa v desno senco.

Ivan Peršak je bil takoj mrtev. Asto Rusovo so, ko ji je nudil mureški zdravnik dr. Leschanz prvo pomoč, odpremili v bolnišnico v avstrijsko Radgono, kjer se sedaj trudijo, da bi ji navzlic hudim ranam rešili življenje.

Nevaren požar na Dravskem polju.

31. julija okrog 4. ure zjutraj je v Župečju vasi prebuditel vaščane, ki so bili še v trdnem spanju obupen klic: "Ogenj!" Goreti je začelo pri posestniku Žunkoviču Antonu, in sicer na skednju, ki je bil poln sena in slame. Ogenj je kaj malu zajel celo gospodarsko poslopje in je pogorel skedenj, kolarnica, šupa, ostrešje živinskega hleva, okoli 80 stovov sena in ravno toliko slame. Obstojala je velika nevarnost za bližnja poslopja, po večini s slamo krita in vsa napolnjena s senom. Le gasilec od Sv. Lovreca in iz Mihovcev-Dragonje vasi, ki so bili takoj pri požaru, velja zahvala, da so preprečili katastrofo. Ogenj so kaj kmalu lokalizirali in tudi pogasili.

Človeških žrtev ni bilo. Škoda znaša okoli 40.000 Din in je k sreči krita z zavarovalnico Domača hič pravi, da je videla okoli 4. zjutraj, ko je imela zunaj posla, nekega moškega, ki je letel za skednjem preko sadovnjaka. Bil je oblečen v temno obleko in s konicastim klobukom. Številni požari, ki so bili zadnji čas ravno v Župečju vasi, dajo mnogo misliti in ni izključeno, da zažiga zlobna roka. Orožništvo vodi vsestranska poizvedovanja.

Obsodba nevarne vlomilske družbe.

Pred malim senatom v Celju se je zagovarjala nevarna vlomilska družba, ki je izvršila vlom v Krišperjevo trgovino in Ljubljani, vlom v Kudiševo trgovino v Celju in dva vlom v Crikvenici Obtoženci si bili 20-letni kotlar Fr. Divjak, brez stalnega bivališča, 26-letni mehanik Rihard Urankar iz Ljubljane, brivski pomočnik Josip Urankar iz Ljubljane, 20-letni tovarniški delavec Josip Česenj iz Štepanje vasi pri Ljubljani in 28-letni delavec Ivan Sabalič s Sušaka. Divjak je rojen v Kantridi pri Reki, brata Urankarja in Česenj v Trstu, Sabalič pa v Pulju. Vsi so že predkaznovani.

Razprava je trajala dobre štiri ure. Senat je obsodil Divjaka na 5 let robije, Josipa Urankarja na 2 leti, Riharda Urankarja na 1 leto, Josipa Česenja na 1 leto strogega zapore in Sabaliča zaradi potuhe na 8 mesece zapore. Divjaka in brata Urankarja bodo po prestani kazni oddali v prisilno delavnico.

Peter Zgaga

Koliko stane soba v tem hotelu? — Pet dolarjev. — To je drago! In koliko stane zajtrk? — 70 centov. — Tudi to je drago. In koliko stane garaža za avtomobil? — Ta je pa zastoj! — Že dobro. Naročim zajtrk z garažo. Spal bom pa v avtomobilu.

Ravnatelj: — Kaj, že tretjič prihajate v tem mesecu po predujem? Čemu pa potrebujete toliko denarja? — Uradnik: — Saj ga ne potrebujem jaz, temveč moja žena, gospod ravnatelj.

— Ali smem vprašati, za kaj? — Vi že smete, gospod ravnatelj, jaz pa ne.

— Odvadiš si se torej kaditi? Bogme, za to je pa potrebna velika energija in vztrajnost. — Da, prijatelj, te ima v obli meri moja žena.

— Vse zvezde kličem za priče, da te ljubim. — Že prav, dragi moj, toda dve priči pred oltarjem bi mi bili ljubši.

Krčmar: — Zakaj ste se pa tako zagledali v to vino? — Gost: — Premišljuje, kolika škoda je, da voda ni rdeča, vino pa brez barve. Bi vsaj človek takoj spoznal, če je vinu primešana voda.

— Stavim glavo, da imam prav. — Jaz pa stavim vso svojo denarnico, da nimaš. — Saj je itak vedno prazna. — Torej sta stavi enaki.

— Kako si preživel počitnice v Italiji? — Imenitno! Povzpeli smo se tudi na Vezuv. — Kaj ni bilo nevarno? — Prav nič saj smo jahali osle. Vsak osel je dobil svojo številko. Jaz sem imel številko 8.

— Moja sestra se je zaročila z vdovcem ki ima štiri otroke in igra violino. Ali si moreš misliti še kaj lužšega? — Da, šest otrok in trompeto.

Dama: — Vaše zemlje so čudovito majhne. Celo lahko položim v usta. — Pek: — To vam rad verjamem, gospa, toda krive niso naše zemlje.

— Sem najsrečnejša žena na svetu. Vzela sem moža, ki sem ga sama hotela. — To ni nič posebnega. Pravo srečo najde žena samo takrat, če vzame moža, ki ga je hotela vzeti druga.

V malo restavracijo je prišel agent — saj veste kakšni so nekateri agentje: več jim je za žensko, ki jim streže, nego za jed. In strežka mu je lepa mlada natakanica. Ko se je približala njegovi mizli, jo je s strokovnjaškim pogledom premeril od vrha do tal ter sladko rekel: — Danes je pa lep dan, kaj ne, gospodična? — Da, — je odvrnila pikro, — pa tudi včeraj je bilo lepo, ime mi je Helen in vem, da sem lepa in da imam lepe oči. Tukaj v restavrantu mi prav ugaja, in me navzile moji lepoti ni prav nič škoda, da sem tukaj. Zasluzim toliko, da se prav počeno preživim. Ne vem, če je nocoj v mestu kak ples, pa tudi če bi vedela, bi ne šla tja. V mestu še nisem dolgo časa, moj hrat je pa že pet let in je kuhar v tem restavrantu. Tehla nad dvesto funtov in je močan kot bivol. Baš zadnji teden je skoro do smrti pretepel nekega agenta, ker me je hotel objeti. Torej, kaj boste jedli gospod?

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO ZANEKLJIVO IN TOČNO KAKOR VAM POKAŽE NA STOPNI SEZNAM. Table with exchange rates for Yugoslavia and Italy.

POZIV NAROČNIKOM. Vse naročnike, ki se niso odzvali na poslana jim opomine prosimo, da po možnosti takoj poravnajo naročino. Ko mur to začasno ni mogoče, naj nam sporoči.

DRUŠTVA KI NAMERAVATE PRIREDITI VESELICE, ZABAVE OGLAŠUJTE. "GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaš okolici. CENE ZA OGLASE SO ZMERNE.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

KSAVER MEŠKO:

KADAR BO LISTJE PADLO

(Iz "Pisem, ki jih ni dobil".)

I.
Pisem vam, dasi vem, da vas to pismo nikoli dosego ne bude. Pisem vam iz najgobje ponižnosti ženskega hrva in iz najbridkeje boli. Zakaj ni bolj nad boljo, kakršno povzroča beseda, ki bi jo bili morali kedaj izpregovoriti in je izgovorili nisamo. Bodisi ker se nam ni nudila priobnost, bodisi, in to je v moreči boli najbolečnejše, da je nisamo izgovorili iz ponosa, iz kljubovalnosti. Pa nas življenje prime s trdo roko in nas pretrese brez usmiljenja ter nas poniža tako globoko, da bi jo radi povedali ob vsakem utripu srea.
In ta beseda, ki je nisam izgovorila in me sedaj peče kot zastrupljena rana, je besedica: — Ljubim vas.
Zdaj vam jo povem in pisem, ker vem, da tega pisma nikoli brali ne boste. In to je druga žgoča bol, ki mi razjeda srce.
Vprašam se včasih v svoji osamelosti in zapučenosti: — Kaj je svet in kaj je življenje? — In si moram odgovoriti: — En sam velik čudež božji. Čudež, ki bi lahko bil neskončno lep, če ne bi ljudje sami grožili zoper njega, ne mu sami jemali njegove čudovitosti, krasote in sladkosti.
Nisem li grešila zoper njega tudi jaz?
Pred menoj leže vaša pisma iz tistih časov, ko ste se borili za svoje srce, za svojo ljubezen, pa sem vaše srce in vašo ljubezen odklanjala. V enem tem pisem, zadnjem, poselvitnem, pišete: — Ko pišem to, pada z drevja pod oknom orumenelo listje. V smrt pada. Tako so se ozile vse moje lepe nade, vsi moji ponosni, sladki nardi. Vse je zapadlo smrti. Kakor suho drevo se zdim sam sebi, drevo, v žigir vitrah in žilah je u-

shnil ves sok življenja, je omagala vsa strast rasti, snovanja in rodenja, je opešala vsa moč in je umrlo vse lepo upanje na mlad, sladek sad. Vse je zapadlo smrti. Zato grem, da se najine poti ne kiržajo nikoli več, da se nikoli več ne vidiva. Zdi se mi včasih, da sva bila kakor ladji, ki se srečata na visokem morju v gosti megli, se vidita za hip in spet izgubeta v megli, da se ne srečata nikoli več. In vendar vem: v mislih vas bom gledal vedno, v sanjah vas bom obdeževal neč za nočjo do konca dni. Ločile naju bodo dežele in morja, in vendar bom zmerom pri vas... Kako otožna jesen je zunaj v prirodi. Kako pada listje, kako bolešno šumi. Zakaj nora vse umreti! Je li res smrt najmočnejša vladarica? Močnejša kot ljubezen, močnejša ko spomin? Razmišljam in se trpinčin v vprašanju, odgovora ne najdem... Kadar bo padalo jeseni listje, spominjajte se me tedaj. Zbogom, zbogom!
— Zbogom! — berem polglasno trikrat. Roka mi drhti, pismo šumi in roki kakor zunaj velo listje, ki odpada.
Čudovita jesen je letos. Brž se nisem doživela tako krasne. Svet je kakor lepe sanje, ozračje kakor topla srca. Solnce, da se veseli srce kakor otroku, ko mu pokažeš, lepo igračo. Žal, da otrok igračo kmalu zdrobi, in kmalu bo konec te božajoče solne toplote; in to umerjeno toplo morje, ki valovi med zemljo in nebom, bo odvalovilo, da ne bomo vedeli, kdaj in kam. Po zraku se sibiljejo blesteče bele nitke, nežni Marijini lasci. Lovijo se kakor v vročem hrepenju, doseči in združiti se ne morejo. Brez miru in pokoja jih žene neko jesensko sape s seboj po neskončnih prostorih podnebnja. Blo-

dile bodo pa prazninah neskončnosti, da obvisje na suhi veji ter končajo žalostno, od nikogar upoštewane in zaželjene, brez namena, brez koristi.
Tako blodi zdaj, ko odpada listje, moja ljubezen za vami po neskončnosti vsemirja. Kje ste? Kaj delate? Kako živite? Ali vobče se živite? In če živite, ste li srečni? Srečni ob drugi? Morda vam prav zdaj sloni na prsih, se vas oklepa z mehkiimi rokami, vam zre v oči s pogledom, ki je raj sreče in blazenstva v njem. Ali se ob tej sreči še spomnite kedaj mene? — A mogoče ste osameli kakor jaz? Nikogar ni, ki bi vas božal z besedo, s pogledi in z mehko roko; nikogar, ki bi šel z vami skupno po poti življenja, roko pod roko, ki bi vam s svojo ljubeznijo pomagal nositi breme življenja, ki bi vam rasvetljeval mrak samotnih dni z zvestobo in žrtvovalnostjo!... Ah, trpim! — Kje ste, ljubljani, kako živite? Ali če ne živite, kje počiva vaš prah? Kje ste našli mir, vi nesmirni potnik? Kje in kdaj je izgorelo vaše vroče srce, ki sem ga nekoč umevala tako slabo? Ali kleči kdaj kdo z bridkostjo v srcu na vašem grobu? Ko bi mogla poklekniti nanj jaz! Enkrat, enkrat vsaj! Vam li zasaja kdo na gomilo cvetke, vam jo li pomoči in blagoslovi kdaj s solzo otožnosti in žaljoče ljubezni? Ko bi jo mogla jaz?
V vrtu pod oknom cveto križanteme. Smrti me spominjajo, o grobovih mi govore z zamišljenim, molčečim svojim cvetenjem. Krij li res tudi vas že grob? Je li mogoče — v tej čudoviti jeseni? A vidim, čutim, vem: astra cveto za grobove, solnce sijje tako prečude-

(Nadaljevanje na 4. strani.)

Iz Jugoslavije.

V Drini je utonila.
Pri Koviljaci je v pri kopanju v Drini utonila Persida Petrovičeva, hčerka upokojenega polkovnika iz Skoplja, ki je pred kratkim s svojimi roditelji prišla v Banjaluko na odmor. V Beogradu je bila znana kot izvrstna plavalca, ki je večkrat preplavala Dunav. Ko se je nedavno vrnila iz Pariza, kjer je študirala na tamkajšnji univerzi, je že dvakrat preplavala Drino, v tretje pa jo je zgrabil krč ter je utonila, preden je prišla na pomoč.

Mrtvoorojenec z dvema glavama.

Beogradska državna bolnica ima svojo posebno senzacijo. Prejela je omot, iz katerega so odvili mrtvega novorojenčka z dvema glavama.
Fanteke je popolnoma pravilno razvit, vsi deli telesa so bili popolnoma normalni, toda iz ramen sta vzrasla dva vratova z zopet popolnoma pravilnima glavicama. Hrbtnica je bilo popolnoma pravilna in se je šele na vrhu razcepila na dvoje, za vsak vrat. Oči, usta, nos, vse je bilo na obeh glavicah popolnoma pravilno in na obeh glavicah se je kazalo tudi nekoliko las. Trupelec so v bolnici takoj najnatlačnejše pregledali. V patološkem zavodu ga bodo pripravili za muzej.
Državni bolnici je poslal to trupelce občinski zdravnik iz Maradika v Sremu. Prisojstvoval je porodu in je tekoi, ko je videl tako čudno razvitega mrtvoorojenca, obvestil državno bolnico, ki je izrekla željo, da se ji prepusti trupelce v znanstvene namene.
Zdravnik je sporočil, da je bil porod zelo težak in ga je mati, kmetica iz Maradika, le komaj prestala. Porodnica, kateri je zdravnik le s težavo rešil življenje, je imela pred tem porodom več porodov in so otroci popolnoma normalno razviti in zdravi.
Primer novorojenca z dvema glavama je zelo redek in beogradski patološko-anatomski zavod bo imel v tem preparatu posebnost, ki se nahaja le malokje.

Hranilnica v Daruvaru okradena.

V noči od 29. na 30. julija so doslej neznan žilkovalci vlomili v blagajno hranilnice v Daruvaru ter iz ene blagajne odnesli 75.000 Din. dočim večje blagajne, kjer je bilo pol milijona dinarjev, niso mogli odpreti. Stražnik je na svojem obhodu opazil luč v hranilnici ter je alarmiral ostale stražnike, medtem pa so vlomilci že izginili v temno noč. Sreča v nesreči pa je, da je eden izmed vlomilcev na begu izgubil listnico, v kateri je bilo 37.000 Din. torej polovica vlomilčevega plena. V listnici je bila tudi legitimacija nekega trgovca, kaj utegne znatno olajšati nadaljna poizvedovanja.

Čudni smrtni primeri.

V Broskem Varosu se večkrat dogajajo čudni smrtni primeri s simptomi zastrupljenja. Domneva se, da so ti smrtni sulcaji posledica pika kakšne strupene muhe ali komarja, vendar pravi vzrok še ni ugotovljen. V zadnjih treh letih je bilo pet taki smrti. Te dni je seljak Josip Gjurovič hotel odrediti poginilo kravo. Ko je bil se zaposlen s tem opravkom, mu je postalo slabo. Takoj so ga prepekljali v bolnico, kjer je kljub zdravniški pomoči kmalu umrl zaradi zastrupljenja krvi.
Domneva se, da se je pokojnik z neko prasko dotaknil krvave kože, ki je bila zastrupljena. Dogodek je izzval strah med prebivalstvom in se v vsej okolici živalno komptirala.

Zasačeni tibotapci.

Zagrebaški policiji se je posrečilo, da je tedni zajela nevarnega tibotapeca ter zaplenila raznega monopskega blaga v vrednosti nad 10.000 Din. Po zaupnem potu je zvedela, da prispe v Zagreb večjo količino monopskega blaga, ki bo iz Zagreba po tibotapeh poslana v Beograd. V zasedi so čakali policijski organi, zaplenili tibotapsko blago ter aretirali tibotapeca. Policija je tudi prišla na sled večji tibotapski družbi, ki ima svoje člane v raznih krajih jug. države, a seveda tudi v inozemstvu.
Tudi v Mariboru je bilo aretiranih nekaj tibotapecev.

BABJA VAS CLARA VIEBIG

36

Kot ogenj je šlo od hiše do hiše: — Ali že veste? Ali ste slišali? Ježeš, kaj takega! Ali moremo verjeti? En dolar, ponarejen dolar!
Vse babe so stale na cesti. Razum Barbke ni nobena ostala v hiši. Nad glavami so sklepale roke in so bulile oči in odpirale usta. Glede ponarejenega dolarja so si pripovedovale vse različne stvari. In temu so sledila druga pripovedovanja; kdor je vedel kaj povedati, je pripovedoval o roparjih in morilkah in vlomilcih. Celo Schinderhannes, ki je bil pred sedemdesetimi leti obglavljen v Mainz, je zopet oživel. Glave so tiščale skupaj in ena drugo strašile s svojim pripovedovanjem. Vse je vrvelo in šumelo kot razdražen čebelnj panj.

Oblegali so gostilno; radovedno so stegovali vratove in gledali skozi okna, kajti tam so sedeli gospodje in so se posvetovali. In tam je bilo videti tudi ponarejeni dolar. Kako neki izgleda? Tu in tam je šla katera s kakim izgovorom v hišo. Tako gre drzno Tina in zahteva za groš bonbonov. Toda nič ji ni pomagalo, kajti Krumseid je bil resen in ni imel ušes za vprašanja in nobeden gospod je ne pokliče k mizi, pa če je še tako škilila v nje. Tolarja ni mogla videti.

Schmitz je imel prvo besedo. Ob njegovem času je bila sodnijska obravnavava proti izdelovalcem denarja in to jim je sedaj povedal v vsej podrobnosti. Bilo jih je deset s toliko in toliko pomagači; kaj podobnega mora biti tudi tukaj.

Vedno bojevitější postaja orožnikov obraz, vrtili si brke, da so ga konci skoro bodli v oči in prikrito potiplje revolver, katerega je nosil na prsih pod uniformo. — V imenu postave! — ha, kako se tresejo.

V tem so si bili vsi edini, da ponarejevalec ni bil iz Eifela. Župnik se poteguje za ovčice, ki so dodeljene njegovi cerkvi. Za trideset let je bil tu župnik in nikdar se ni nič slabega zgodilo; že pri spovedi bi moral o tem izvedeti.

Tudi Schmitz, ki je bil iz Eifela doma, je bil njegovega mišljenja. Da, drugod so bili ljudje prebrisani, toda tukaj? — Ne, — pravi, — tukaj so vsi pošteni!

Orožnik prikima: — In preveč neumni! Samo krošnjarek ne reče besede, ki bi oprostila Eifelčane vsake krivde. Vzdihuje in stoka, posebno se zaradi tega, ker je orožnik vzel tolar, da ga izroči svojemu predstojniku nadorožniku v Wittlichu.

— Da, da, — toži, — tukaj sem prišel iz dežja pod kaj. Gospod o-o-rožnik, svoj tolar hočem nazaj! — Jedljal je že za tolažbo so ga že malo nalili.

Danes so luči gorele po hišah dalje, kot kdaj poprej; samo Peterčkova kočja je stala tiha in temna.

Pozno ponoči se priplazi Lucija v vas. Smrekovo ogle se drže njenih las, na krilu ji visi mah. Neopažena je hotela priti do svoje kočje, pa že jo nekdo pridrži: — Ali ste slišali? Ali ste slišali o ponarejenem tolarju?

Nerodno kar pade v koleno, kjer je lezal Peterček preko postelje s široko v strop prtimi očmi. Ravno je prespal pijanost prejšnje noči; domov je prišel šele po zgodnji maši in zdaj ga boli gava. Topo premišljuje. Ko spozna svojo ženo, jo nahruli: — Kod si se zopet potepala, ti —

Lucija se prav nič ne zmeni za njegove besede; takoj mu pove novico: — Ali si slišal? Našli so tolar, ponarejen tolar! Ponarejevalec se že na sledi.

V strašnem začudenju sklene roke: — obesili ga bodo, ako ga dobijo! Peterček, kaj praviš na to?

Nobenega odgovora. Skloni se preko njega — ali je zopet spal? — Peterček, ponarejen tolar! Pomisli vendar! Ali ne slišiš? Zgrabi ga za ramo.

— Slišim. — Njeno roko porine v stran, se z velikim trudom zravnja, njegov glas je hripav.

— Da te vse to tako malo zanima, — pravi Luca skoro užaljena, — kaj takega se vendar ne zgodi vsak dan! Pomisli, če ga dobijo, potem —

— Kdo pa je? — Nasloni se na komolec in jo gleda.

— Hu, — krikne Luca in se zasmeje. — Kako zatezaš obraz. Skoro bi se te vstrasila.

— Kdo je — kaj pravijo ljudje? — sikne skozi zobe. Njegove ustnice se tresejo in roke tudi.

Luca skomigne z rameni. — Tega ne vem. Toda počakaj, — rada se je poslužila prilike, da je šla iz hiše, — grem ven in bom kaj slišala.

In že je bila skozi vrata.

Sam! Peterček stoka v obupni jezi. Z enim skokom je bil iz postelje in v čumnat. S plahim pogledom se ozira — ničesar ni mogoče najti. Mirno položi svoje orodje na mizo, nizka pečica stoji ob steni in poleg nje pručica. Drugače vse prazno.

Potolažen se oddahne. Toda tam, tam v kotu, kjer iz rahle stene izpada ilovica in kamenje in se je napravil že cel kupček?!

Bodeče se zavrtja njegov pogled v kot. Nato pa z mrzlično flaglico pospravi ilovico in kamenje, znese v drug kot, odtrga še več stene in vse se zruši na kup. Tako ni bilo nič sumljivega.

Zunaj je nekdo hodil; votlo done koraki. Kaj, kaj, ali ga že opazujejo? Bliskom vplime luč.

Z zadržanim dihanem se splazi iz čumnate v temi v sobo in iz sobe do hišnih vrat ter posluša proti vasi. Lesketajoče luči in pasje lajanje, kričanje vsevprek, vpitje in smeh.

Listje je šumelo v večernem vetru; nekaj smukne po travi — zdrzne se. Kaj je to? Samo mačka, ki je svoje vitko telo vlekla po rosnih travah in se skrila za najbližji plot.

S tresočimi prsti si Peterček potisne zmesane lase s čela, nato pa se kakor mačka pod zaščito meje splazi v vas ter se pri tem ogiblje vsake svetlobe, ki je prihajala skozi okna; v vasi pa se plazi okoli hiš in prisluškuje.

XIII.

Okrajni list v Wittlichu je občinstvo opozoril na ponarejen tolar in prinesel natančen popis; tudi v okrajnem listu v Daumerju je bilo poročano.

Velik strah se je lotil prebivalstva, marsikateri kmet je hotel v hranilnico v Wittlich in je dal svoje tolarje pregledati. Drugače do hranilnice niso imeli mnogo zaupanja. Tolarji so bili doma bolj varno shranjeni v omari.

Tudi Krumseid je šel v Wittlich ter si je pri Paulu na Oberkailu izposodil vozček. Majhno skrinjico z denarjem položi poleg sebe in jo skrbno pogrne. Ko se je peljal skozi gozd, je sedel na ujo.

Domov pa pride zelo potrt — enajst njegovih tolarjev je bilo ponarejenih. Kar takoj so jih obdržali v Wittlichu in so ga izpraševali, da se mu je kar vrtilo v glavi. — Pomislija in zopet pomislija, toda kako naj bi bil vedel od koga je dobil tolarje? In nadorožnik, s katerim — vedi Bog — se ni bilo šaliti, ga je rotil da mora molčati, pod pret-njo da ga bo odpeljal v preiskovalni zapor. Najhujše je bilo to, da niti govoriti ni smel!

NADALJEVANJE SLEDI

Knjigarna "Glas Naroda" 216 West 18th Street New York, N. Y.

POVESTI IN ROMANI

Table with 2 columns: Title and Price. Includes 'Splošna Knjižnica', 'Slovenski pisatelji II. sv.', 'Tigrovi sobje', 'Tisec in ena noč', 'V grobnem zakletju'.

SPISI ZA MLADINO

Table with 2 columns: Title and Price. Includes 'Volk spokornik in druge povesti', 'Vojak, mir ali poganstvo', 'Zgodovina o nevidnem človeku', 'Življenje slov. trpina'.

IGRE

Table with 2 columns: Title and Price. Includes 'Beneški trgovec', 'Cyran de Bergerac', 'Edela, drama v 4. dej.', 'Ob vojski', 'Tončkove sanje'.

PESMI IN POEZIJE

Table with 2 columns: Title and Price. Includes 'Akropolis in Piramide', 'Azazel, trdo vez.', 'Bob za mladi zob'.

Ljubiteljem leposlovja. Cenik knjig vsebuje mnogo lepih romanov slovenskih in tujih pisateljev. Preglejte cenik in v njem boste našli knjigo, ki vas bo zanimala. Cene so zelo zmerne. Knjigarna "Glas Naroda"

Trpljenje ljubezni

ROMAN IZ ŽIVLJENJA Za Glas Naroda priredil I. H.

21 (Nadaljevanje.)

In ko ji zavezuje prst, ji pravi: — In zakaj ste prišli ravno k meni? — Bili ste vendar nekočlikokrat pri izdelovanju filma "Greh očeta", in tam so mi povedali, da ste zdravnik! Nisem vedela, h kateremu bi šla — do popolnoma tujega zdravnika nimam zaupanja.

— Za to težko bolezen? Vaše zaupanje je zelo laskavo. — Vsi pravijo, da ste tako razumni in da mnogo veste, gospod doktor.

Njena otročja odkritosrčnost ga veseli. — Tako govore?

Prime za klobuk in si ga še globlje potisne na glavo. — Koliko sem dolžna, gospod doktor? — vpraša v zadregi.

Dr. Grom jo resno pogleda. Na njegovih ustnicah se je zibal tajinstven nasmeh.

— Danes vam tega ne morem povedati. Počakati moramo, kako se bo rana zdravila.

— O, potem moram še enkrat priti?

Rado se zgane, ko pogleda v njene temne oči. Ali ni bilo v njih kot kakšno pričakovanje? Ali je bilo kaj več, kot samo slučaj, kar jo je pripeljalo v njegovo stanovanje? Zelo drzno je to napravila!

Še enkrat jo pogleda in z drugačnimi očmi kot doslej. Nekaj je bilo na nji, kar je človeka vlekel k njej — nežni, majhni obrazček z gorečimi črnimi očmi in krvavo rdečimi, polnimi usti; gibčna, majhna postava z zapeljivimi kretnjami — ali bi se izplačalo videti, kaj tiči v njej?

Na njeno vprašanje ji odgovori: — Seveda! Obvezan mora biti znova. Jutri vas pričakujem ob tem času.

Katera druga bi smatrala te besede kot znamenje za odhod; dokle pa obstoji in se nekaj bavi z rokavicami.

Film "Greh očeta" je zelo zanimiv. Svojo vlogo zelo rada igram. Režiser me zelo hvali. — Prej sem bila pri baletu; še kot otrok sem bila v baletni šoli — toda plesalk je toliko! Pa je tudi vedno eno in isto. Pri filmih je vendar več izprememb in imam več priložnosti, da si najdem kaj boljšega in postane poznan —

— O, postati filmska zvezda, to je vaša častihlepnost?

— Upam saj, gospod doktor. Mlada sem še, šele devetnajst let! Svet mi je še odprt — in zasmeje se, da se zabliškajo beli zobje.

— Ako pa izgubite sree, tedaj so se razpršile vse drzne sanje.

— To bom trdno držala, gospod doktor — mislim samo na svojo umetnost, njej sem posvetila vsvojo ljubezen in vse svoje misli! Moški? — Ni ti toliko ne dam za nje, — in ploskne s prsti.

Toda je imela tako žive oči, da je v njih pri njenih besedah vse lesketalo.

Smeje maje doktor z glavo: — Tega pa vseeno ne verjamem. Ali pa — imate za seboj že kako majhno izkušnjo — izkušnjo ali prevaro.

Počasi in s povdorkom govori te besede in ji neprestano gleda v oči.

Dekle se vzgrizne v ustnice in med temnimi zavitimi obrvmi se ji pokaže guba.

— Kaj pa mislite, gospod doktor, — se kratko nasmeje, — izključeno! Tako neumna pa še nisem!

— Oho! — Rado je vedel vse, izraz njenega obraza mu je izdal vse. Toda kaj to njega briga! Da dekle ni bilo več nepopisna list, si je pač mogel misliti.

V slovo ji poda roko. — Torej, jutri!

Polagoma odhaja z negotovo vprašujočim pogledom na njegov zakrit obraz. Nekaj kot razočaranje se je dvignilo v njej. Kaj je pravzaprav pričakovala?

Elegantni mož ji je ugajal, ko ga je prvokrat videla — in bil je bogat — še toliko boljše! Hrepenela je po tem, da bi imela bogatega prijatelja, ki bi ji kupoval lepe obleke, in še več drugih stvari, kar je morala vsaka dama imeti. In ta bogati prijatelj ji je moral pomagati v njeni ljubezni do Mirka Levarja, katerega ni mogla pozabiti — njemu je dala svojo prvo, resnično ljubezen in zelo je trpela, ko se je ločil od nje.

Zaradi njega je napela vse svoje moči, da nekaj doseže. Mogoče se bo zopet xrnil k njej, ko enkrat postane slavna igralka. Teda pa ga bo zaničljivo in z nasmehom odslavila. Uživala bo svojo zmago! Vse je že premislila, kako ga bo zavrnila. Toda — ali je to mislila resno? Ali bi mogla kaj takega narediti? Ali je hotela biti pravična — ne! Ljubila je je preveč. Na drugih moških se je hotela masičevati za vsa ta, kar ji je storil!

Navzlic svoji mladosti je o življenju mnogo vedela. Poznala je poželjive poglede moških; toda postala je previdna in izbirična.

Doktor Grom, prijatelj Mirka Levarja, ji je še bolj ugajal in v njeni nečimurnosti jo je tudi nekoliko bolelo, da se do sedaj ni zmenil za njo. Ako se ji posreči, da se zaljubi v njo, — ali ne bo Mirko postal ljubosumen in se bo zopet pričel zanimati za njo? Ni sicer mislila popolnoma jasno, toda po svojem prepričanju se je zavnela in delala. Hotela je imeti nekaj, s čimur bi jezila njega, katerega je ljubila. V njenih zmedenih, po doživljajih hlepečih mislih so se slikale vse različne misli in načrti.

Točno ob času je prihodnji dan prišla zopet k dr. Gromu. — Še vedno me zelo boli, gospod doktor!

Rado se samo smeje pri tej jasni laži — pa vendar natančno preišče ranjeni palec.

— Vse je v redu! Nevarnosti, da bi izgubili prst, ni več, — pravi z vezliko resnobo. — Vse lahko delate in jeste vse. Nobene težave ne boste več imeli.

Zaradi njegovega posmehovanja se čuti užaljeno — toda ne pokaže. Popolnoma nedolžno reče: — Zelo sem vam hvaležna, gospod doktor. Kaj sem vam dolžna za vaš trud?

Okoli njegovih majhnih ustnic se raztegne nasmeh. Njeno prebrisanost je dodobra spoznal in postajal je radoveden, kako se bo, česar ni iskal, izšlo.

— Kot sem vam že rekel, nimam za splošnost nikakih uradnih ur! Smatrajte tedaj to malo uslugo kot —

— Kot nesebično ljubeznjivost — mu prerече besedo, — kako redko dobite takega človeka. Ponajveč taki ljudje zahtevajo protiuslugo —

— Tako? — Ali ste tudi v tem že imeli kako izkušnjo?

— Toliko izkušenj, gospod doktor, da bi že skoro morala sovražiti ljudi! In posebno v mojem poklicu! — Toda vseh se otresem — moja edina misel je: naprej! In, ali vam smem nekaj zaupati? Moja želja ni postati zvezda pri filmih, temveč na velikem gledališkem odru — igralka in poleg tega tudi v filmih. Popolnoma notranje izživeti se more človek samo na gledališkem odru in nad vse lepo se mi zdi, ako morem prinesiti pred občinstvo to, kar so ustvarili naši pesniki.

Kar je rekla, ni mislila resno; pred njim se je hotela samo nekoliko postaviti — in tudi posrečilo se ji je!

— Ali mi morate vse to povedati med vrati — sedite vendar! — in pokaže na stol.

Majhnih korakov pritrepja od vrat do srede sobe.

— Ne bi vas rada zdrževala, gospod doktor. Vaš čas je vendar dragocen.

Nekaj minut si vendar morem privoščiti.

S prekritimi rokami stoji Rado naslonjen na svojo pisalno mizo in jo opazuje, kako sede v naslonjač, v katerem je njena nežna postava skoro izginila. Njene kretnje so bile čudovito gibčne in ravno to je bilo, kar je njega tako vlekel k ženski.

(Dalje prihodnjč.)

KADAR BO LISTJE PADLO

Nadaljevanje s 3. strani.)

žno krasno in sladko zadnje dni. Kimalu bo vsa pokrajina v gosti jesenski megli — v megli sta se srečali dve ladji, pluli kratke hi-je druga ob drugi, pa sta krenili vsaka svojo pot, izgubili se v megli, da se ne srečata in ne vidita nikoli več!...

Na cesti pod oknom se igrata lantič in deklica, otroka iz sosednjih hiš. Fantič se je pravkar odgr- razsrdil. Ves rdeč ol jeze n-ri deklico s plamečnimi pogledi in ji grozi: — Ti, pazi se, pretepen-te. Za lase te primem, pa ti vse izpulim. — Za hip molk. Deklet-ce strmi vanj vse plašno. Pa hi-p-na odmaje z glavico, da ji zla-ji kodri zabingljajo ob cvetočih-lih. Zasmene se razposajeno-ra-destno ter kriknje: — Saj me ne-Loč! — Nasloni se mu z glavico na prsi, kar pade nanj, da se mu kodri sipljejo po prsih in čez r-ke. Še se dela hudega, še jo sku-ša cariniti od sebe. A se mu r-ke zapletajo v kodre, omagujejo mu-bra, moči so: ne more, ne upa. Napot v zadregi, napot radosten in srečen ji zre v oči, a vna se tu- sm-ji iznad prsi v lice in glasno, zmagoslavno vika: — Saj me ne-Loč, saj me ne boš!

Komu naj naslonim na prsi in na sree bolno glavo jaz? Nikogar na širnem svetu nimam — na ur-tvo brezumno mizo jo naslonim in plakam, plakam.

Poč roko pa mi šumi vaš: pi-mo! — Zbogom, zbogom!

II.

Kadar bo listje padalo, se me spomnite!...

Listje pada. In moje misli išče-jo vas, moje sree vas kliče, duša joka, ker ve, da se ne boste vrnili nikoli več!... Ladji sta šli vsaksebi, izgubili se v megli, ne snideta se, ne vidite se nikoli več.

Spomnite se me, mislite name! — Kako ne bi mislila, ko pa je vse moje življenje v vas, ko pa je vse moje sedanje življenje v samih spominih. Vsi spomini mojih dni pa se stekajo, kakor vse vode v morje, v vas. Kako neskončna bol in kako žgoča sladkost je v spo-minih! Kaj bi bilo z nami, če bi nam jih mogočna roka v hipu vse iz srea izbrisala? Ali bi bilo še vedno živeti?

Ob teh dolgih, samotnih jesen-skih večerih sedim ob oknu in mi-slim na vas. Mislim na tiste lepe, srečno-nesrečne dni, ko ste mi pi-sali prva pisma. Boječa je bila vaša beseda, vsa negotova, jeclja-joča. Plašno, v strahu je tipala v daljavo, za mojim sream, ki je bi-lo visoko, za srečo, ki je vesela in evetela tik pod solnce — po vaši sodbi vsaj.

Pa ste mi poslali svojo prvo

knjigo. Brala sem jo dolgo v noč. Nato sem sedla k oknu, strmela dol-go, dolgo, čez polnoč, vun v noč, vso belo od srebrnih valov lune. Razmišljala sem o knjigi. Slišala sem, dasi nejasno, da se dviga iz nje bolesten, proseč klic. Zdam vem jasno: bil je klic po meni, po mo-jem sreu, po moji ljubezni. Tedaj me je navdajalo to iskanje, ta tiha prošnja za nekako upornostjo in navoljo... Ko bi zaklicalj danes, čez devet gora, devet voda bi vam sledila... Slišala sem iz knjige to- plo vdano molitev: mene ste obo-ževali v slednji vrstici, s slednjo be-sedo. Kaj in koga obožujete dan-es? Ali obožujete, častite koga? Ali je tudi vaše sree izgorelo kakor moje? Saj ni drugače mogoče, in nenaravno je, če je drugače. Le enkrat v življenju je mogoče lju-biti, kdor ljubi v resnici, z vsem sream, z vso dušo, z vsem svojim bistvom. Potem je sree kup pepe-la. Duša umolkne in molči; niko-mur več ne more govoriti o lju-bezni po resnici in pravici. Ako pa govori laživo, kaka sreča se more roditi iz laži!...

Listje odpada, zadnje listje... Kje ste zdaj vi, ki mislim na vas? Ali mrtvi, kakor vrt pred hišo? Strahotni so bili ti zadnji jesen-ski dnevi. Krasota jeseni se je ne-nadoma izprevrгла v besneče or-lzene. Dež je lil, kakor bi nebo iz-plakavalo veliko, brezdanjno bol, ki ji ni moglo biti konca. Ko je nehala liti, je vihar še divjal, ka-kor si ne bi mogel izdijvati besne-ga srca. Drevje se je šibilo in je-čalo kakor ob smrtni uri; žolto, pordečelo, porjavelo listje je ple-salo po razburkanem ozračju div-je tarantele; po bahantičnem plesu na smrt utrujeno je padalo v est-no blato, v rumene kaluže. Časih pa je nenadoma nastala nenarav-na tišina, ki me je s svojim mlr-lškim mirom naravnost strašila; ti-šina le tu spodaj pri zemlji, v vi-šavah je posatno šumelo. Listje kar ga je še bilo na drevju, je kakor v silni grozi onemelo in o-ledenelo; negibno od strahu je pr-luškovalo strahotnemu šume-nju vetra visoko gori pod nebom, nad vrhovi gora nekje. Hipoma je spet zadrželo, ne le listje, skozi vse drevo, skozi deblo in vse veje je šel sunkovit trepet. Čutilo je pač, da vsak hip spet pridrvi vi-bar kakor zdijvan žrebec in ho-temptal, lomil, drobil vse pod seboj. Jesenski vetrovi — smrt. Z me-lanholičnim, tožčim šumenjem

odpada zadnje listje — smrt.

Vrt pred hišo je kruto pomandran, poteptano vse zadnje je-sensko evetje. Morda se usipljejo to noč, morda drugo, beli kosmi-či. Sneg pokrije svet in prinese smrt in mir...

Kje ste vi, ljubljani prijatelj? Ali že uživata ta mir?

Morda povede danes, jutri tudi mene smrt vanj. Ali se bosta te-daj ladji spet srečali? In bosta potem pluli skupaj? Druga ob drugi vso večnost?

Ali ni morda vendarle skrita za vašo zadnjo besedico "Zbogom" druga, solnečja in slajša: "Na svidenje"?

POLICAJEVE HLAČE — URADNI DOKUMENT

V Lipskem je policijski nared-nik moral sedeti delj časa v za-poru, ker je zagrešil več tatvin. Vendar se državno pravdnjstvo ni zadovoljilo s to kaznijo. Pač pa ga je nekadno tožilo še radi uniče-nja uradnih listin. Tožba pa je nastala takole: Na policiji je u-kradel narodni hlače, kakršne dobivajo stražniki od policijske uprave. Vsake hlače so žigosane, kakor je po navadi žigosano vse, kar pripada vojski ali policijski upravi. Stražniki pa se je potrudil in zbrisal uradni žig na hlačah, katere je ukradel in jih ntao pro-dal naprej. Radi tega je sestavl državni pravdnik obtožbo, čes, da je tožence uničil uradno listino ter se postavil na stališče, da je vsaka stvar, ne samo papirnata listina, že uradni dokument, če je opremljena z uradnim žigom. So-dišče seveda ni bilo istega mnenja kakor državni pravdnik in je straž-nika oprostilo obtožbe, da je uni-čil uradno listino. Državni prav-dnik se je seveda pritožil naprej na državno sodišče. Tudi to sodi-šče je oprostilo stražnika v toliko, v kolikor je bil tožen radi zbris-a-sanja žiga na hlačah. Svojo raz-sodbo pa je pojasnilo takole: — "Hlače, ki so uradno žigosane in ki so namenjene policijskim uradni-kom, ne moremo smatrati za listi-no, ker je uradni žig na njih samo radi tega, da se na prvi pogled ločijo od drugih "civilnih" hlač". Dolga pot je tako enostavno ugo-tovitev.

VROČINA MU JE VZELA GOVOR

1. avgusta je bil letos v Bu-dimpešti najbolj vroč dan tega poletja. Za zdravnike je bil pomem-ben po tem, ker je prinesel dve nenavadni obolenji, ki imata svoj izvor v visoki temperaturi. Neki 27 letni delavec je začel javno raz-grajati. Odpravili so ga v bol-nišnico, kjer so ugotovili, da se mu je zmešalo. V Mali Pešti pa je začel v tramvaju dajati od sebe neartikulirane glasove. 35 letni Anton Vanvicka. Ker je ogražal sopotnike, so ga odvedli na polici-jo in od tam v bolnico, kjer so zdravniki ugotovili, da je zaradi vročine izgubil govor, močnost mišljenja in tudi večino v pisa-nju.

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y. PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA PO-TOVANJE

SHIPPING NEWS

Table with shipping schedules including dates, ship names, and destinations like Bremen, Hamburg, and Havre.

POCENI, UDOBNO in HITRO JESENSKO IZLETA na najnovšem, najudobnejšem in najmodernejšem parniku Francoske Linije "CHAMPLAIN" 4. Oktobra t. l. CENA DR. KERNOVEGA BERILA JE ZNIZANA Angleško-slovensko Berilo (ENGLISH SLOVENE READER) \$2.—

Poziv! Izdajanje lista je v zvezi z velikimi stroški. Mno go jih je, ki so radi sla-bih razmer tako priza-deti, da so nas naprosili, da jih počakamo, zato naj pa oni, katerim je mogoče, poravnajo na-ročnino točno. Uprava "G. N."

Vsakovrstne KNJIGE POUČNE KNJIGE POVESTI in ROMANI SPISI ZA MLADINO se dobi pri "GLAS NARODA" 216 W. 18th Street New York, N. Y. Telephone: CHELSEA 3878 POPOLEN CENIK JE PRIOBČEN V TEM LISTU VSAKI TEDEN

Mali Oglasi imajo velik uspeh Prepričajte se!